

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

2017-2019 yılları arasında Türkiye cezaevlerinde en az 44 kişi yaşamını yitirmiş 2020 yılından bu yana ise yaşamını yitiren sayısı en az 117 kişi olmuştur. Türkiye cezaevlerinde yaşlı, hasta, çoklu engeli olan tutuklulara yönelik sistematik hak ihlalleri yaşanmaktadır. Makbule ve Hadi ÖZER bu hak ihlallerine maruz bırakılan kişilerdendir. Van'ın Edremit ilçesinde 80 yaşındaki Makbule ÖZER ile 79 yaşındaki eşi Hadi ÖZER, 24 Temmuz 2018 tarihinde evlerine yapılan polis baskınında çocuklarıyla birlikte gözaltına alınmıştır. Özer çifti hakkında yürütülen soruşturma sonucunda "Örgüte yardım etmek" iddiasıyla dava açılmış ve yerel mahkemenin Özer çiftine verdiği 2 yıl 1 ay hapis cezası üst mahkemelerce onanmıştır. Avukat ve aile bireylerinin kamuoyuna yansıyan beyanlarına göre Özer çifti hukuk dışı gerekçelerle ve geçerli bir delil olmadan tutuklanmıştır. 80 yaşında olan ve yüzde 52 engeli bulunan yaşlı bir anne ve babanın tutuklanmadan önce de çocuklarınca günlük bakımlarının sağlandığı ve konut dışında tutukluluk halinin yaşam hakkı dahil birçok riski içerdiği ifade edilmektedir. Yaş ve sağlık durumları göz önünde bulundurularak cezanın konutta infazı için yapılan başvurular hukuki olmayan gerekçelerle ret edilmiştir. Tansiyon, Şeker, Nefes Darlığı, hareket güçlüğü gibi yaşamsal sağlık sorunları olan Özer çiftinin cezaevinde sağlık hizmeti alamaması yaşam haklarını tehdit etmektedir. Bu süreçte cezaevinde iken baygınlık geçirip düşen 80 yaşındaki Makbule ÖZER'in kolunun kırıldığı bilinmektedir. Özer'in kırık kolunun askıda olduğu ve yürümekte zorluk çektiği, ağrılarından dolayı her gün serum almak zorunda kaldığı, geceleri hiç uyuyamadığı ve vücudunda sürekli ağrılar olduğu ailesi ve avukatlarınca kamuoyuna yansımıştır. Adli tıp uzmanı olan Prof. Dr. Ümit Biçer'in Özer hakkında hazırladığı rapora göre; "Özer'in her iki kulağında orta derecede işitme kaybı; sol gözde katarkt nedenli lens kullanımı, her iki kalça, sol omuz, sol el bileğinde hareket kısıtlılıkları, sol ayakta kısıtlılık tanımlandığı ve kişinin tek destekle kısa mesafe hareket edebildiği, D vitamini eksikliği, astım, diyabet, idrarını tutmakta güçlük tanımlandığı belirlenmiştir. Buna göre ceza infaz kurumlarında tutulan hükümlü ve tutukluların alıkonulan kişilerin kişisel engelleri, kronik hastalıkları, iletişim sorunları gibi nedenlerle tedaviye erişimlerinde yaşanan sıkıntılar daha da ağırlaşabilmektedir. 2 Ağustos 2022 tarihinde sağlık durumu ağırlaşan Makbule ÖZER

hastaneye kaldırılmış ve cezaevinde sağlık durumunun kötüye gittiği açığa çıkmıştır. Yaşı, sağlık ve engel durumu nedeniyle cezaevinde kalmaması gereken Özer çifti hakkında hukukun gereği yerine getirilmeli, infazı ertelenmesi veya konutta infazın gereği yerine getirilmelidir.

Bu bağlamda:

- 1) Yaşlı, engelli ve hasta tutuklu Makbule ve Hadi Özer çiftinin yaşam sağlık hakkının korunması amacıyla infazın ertelenmesi veya konutta infazın sağlanması için bir girişim başlatacak mısınız?
- 2) Yaklaşık 3 aydır tutuklu olan Makbule ve Hadi ÖZER çifti sağlık sorunları nedeniyle kaç defa hastaneye kaldırıldı? Yaşlı ve hasta olan bu tutuklara yönelik ısrarla uygulanan bu muamelenin hukuki ve vicdani gerekçeleri nelerdir?
- 3) Ağır hasta tutsakların ölmeye yakın hastaneye gönderilmesi politikasına son verecek misiniz?
- 4) Türkiye cezaevlerinde hasta olduğu sağlık raporlarla ortaya konulmuş kaç mahkum bulunmaktadır? Bunların kaç kadın, engelli ve 65 yaş üzerindedir?
- 5) Ömrünün çoğunu cezaevinde geçirmiş ve şu an bakıma muhtaç, kanser ve benzeri ağır hastalığı olan mahpusların cezaevinde tutulmasının hukuki gerekçeleri nelerdir?
- 6) Korona ve cezaevi koşullarında hasta ve ağır hasta mahpusların sağlık hizmetleri nasıl karşılanmaktadır?
- 7) İnfazının çoğunu yerine getirmiş yaklaşık 600 ağır hasta mahpusun yaşam hakkının korunması amacıyla hükmün geriye bırakılması veya diğer adli kontrol hükümleri için bakanlığın bir girişimi olacak mıdır?
- 8) Avrupa Cezaevi Kurallarının “özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese, insan haklarının gerektirdiği gibi saygılı davranılmalıdır” ilkesi ağır hasta tutsaklar için geçerli midir?
- 9) Ağır hasta mahpuslar 5275 sayılı yasanın 16. Maddesinin hangi şartlarını yerine getirmemektedir? Bu şartları uymasına rağmen serbest bırakılmayan ağır hasta tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır?
- 10) Hasta mahpusların salıverilmesi veya tahliyesi hakkında Bakanlığınızın yapmakta olduğu bir çalışması mevcut mudur?
- 11) 2020 yılından bu yana cezaevlerinde en az 117 kişinin yaşamını yitirmesi hakkında başlattığınız bir soruşturma mevcut mudur?
- 12) Türkiye cezaevlerinde 2015-2022 yılları arasında gerçekleşen ölüm sayısı kaçtır? Cezaevlerine sağlıklı giren ama cenazeleri çıkan bu tutuklu ve hükümlülerin ölümünden siyaseten sorumlu olduğunuzu düşünüp istifa etmeyi düşünüyor musunuz?